

1950 m. rugpjūčio 18–19 d. Joniščio r. Daunoravos miške buvo surengtas Prisikėlimo apygardos Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės štabo pareigūnų pasitarimas. Gavę apie tai agento pranešimą, MGB vidaus kariuomenės 137-ojo ir 25-ojo šaulių pulkų kareiviai miške vykdė karinę čekistų operaciją. Rugpjūčio 18 d. vakare miškas buvo apsuptas kareivių. Rugpjūčio 19 d. naktį buvo nukauti mėginę iš apsupties išsiveržti Prisikėlimo apygardos vado pavaduotojas ir Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės vadas **Kazys Mikėnas-Balandis, Gegužis**, šios rinktinės štabo viršininkas **Bonaventuras Leveika-Komaras**, Partizano Tautvydo tėvūnijos vadas **Jonas Kilčiauskas-Merkuras, Dėdė**, šios tėvūnijos štabo viršininkas **Karolis Galiauskas-Mėnulis** ir Bendrojo skyriaus viršininkas **Anicetas Lukšys-Polka, Nevėžis**.

Žuvusių partizanų užkasimo vieta neišaiškinta.

Vakarų Lietuvos partizanų sritis, Atlasas: Kęstučio, Prisikėlimo ir Žemaičių apygardos, Vilnius: LGGRTC, 2010, l. 126

„J. G. (Jonas Gudelis) Kada šturmuvo Daunoravos mišką?.

P. M. (Povilas Mataitis) Penkiasdešimtaisais.

J. G. Tai tada armija iš Šiaulių atvažiavo. Skaičiavau mašinas ir žiūrėjau. Kiek jie ten išdegino raketų! Iš kulkosvaidžių, jau ir sunkiųjų šaudė, ne iš lengvųjų. Ir taip per visą naktį ten visai... Tų ruskelių gal sužeidė ne vieną. Tik tai jau jie nesisakė. Greitoji važiavo ir važiavo jų imt. Kitą dieną nuėjau gilzių pasirinkti ir šovinių dar radau.

P. M. Ten žuvo Kazys Mikėnas, Bonifacas Leveika, Jonas Kilčiauskas, Karolis Galiauskas, Anicetas Lukšys.

J. G. Penkių pasitarimas buvo. Apie rusus Jiems Marcė (Petravičius Marcius) pranešė, pamiškų gyvena... Daugybė kariuomenės privažiavo. Jis juos *biškį* (truputį) gelbėjo. Tiek jau bėdos buvo privaryti vaikežai, vieni patys užpulti baisiausiai – prisimena liudininkai Povilo Mataičio knygoje *Mes norėjome gyventi Laisvoje Lietuvoje*, Šiauliai: „Saulės delta“, 2013, p. 125.

KAZYS MIKĖNAS-BALANDIS, GEGUŽIS

1925 (1928)–1950 08 19

Kazys Mikėnas, Stepono, gimė 1925 (1928?) m. Šiaulių aps. Gruzdžių vls. Šepkaičių k. Mirus motinai ir susirgus tėvui, šeima persikėlė gyventi į Šiaulius. Nors tėvas vertėsi sunkiai, tačiau Kazys pradėjo mokytis gimnazijoje. Ją baigęs įstojo mokytis į Ekonomikos prekybos mokyklą.

1944 m. prasidėjus antrajai sovietų okupacijai, aštuntokas K. Mikėnas buvo iškviestas į karinį komisariatą. Jam buvo pasiūlyta mokytis karo vadų mokykloje. Grįžęs namo Kazys pasakė: „Aš okupantams netarnauiu“ ir pasitraukė pas gimines į Šiaulių aps. Juodeikių k. Ten susipažino su Genio rinktinės partizanais ir tapo jų nariu, vėliau – Jungtinės Kęstučio apygardos Voverės (nuo 1948 m. gegužės mėn. – Prisikėlimo apygardos Kunigaikščio Žvelgaičio) rinktinės štabo įgaliotinis, jam suteiktas jaunesniojo leitenanto laipsnis.

1948 m. pavasarį K. Mikėnas buvo paskirtas Prisikėlimo apygardos Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės Ūkio skyriaus, 1949 m. rugsėjo mėn. – šios rinktinės Organizacinio skyriaus viršininku, o 1950 m. – štabo viršininku. Tais pačiais metais liepos 6 d. paskirtas Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės vadu.

Sesuo Lidija Mikėnaitė (g. 1923 m.) buvo pagrindinės organizacijos Šiauliuose narė. Suimta 1945 m. rugsėjo mėn. Karo tribunolo nuteista. Tolimesnis likimas neišaiškintas. Sesuo Gertrūda Stankienė (g. 1922 m.) ir Silva Lukšienė (g. 1926 m.) 1948 m. gegužės 22 d. buvo ištremtos į Irkutsko sr. Taišeto r. Paleistos grįžo į Lietuvą.

1998 m. liepos 8 d. K. Mikėnui pripažintas kario savanorio statusas, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 1998 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu jam suteiktas pulkininko leitenanto laipsnis (po mirties).

Prisikėlimo apygardos Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės partizanai. 1949 m. liepa. Antroje eilėje iš kairės klūpo: penktas – A. Lukšys-Polka, šeštas – J. Lukšys-Nemunas; trečioje eilėje iš kairės stovi: septintas – apygardos vadas Leonardas Vilhelmas Grigonis-Užpalis, aštuntas – apygardos vado adjutantas Viktoras Šniuolis-Vytvytis, devintas – rinktinės štabo viršininkas K. Mikėnas-Balandis, dešimtas – rinktinės vadas Pranas Muningis-Žvelgaitis, dvylikta – Janina Lukšytė. Iš *Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus rinkinių*

BONAVENTURAS LEVEIKA-NAGLIUS, KOMARAS

1924 10 05–1950 08 19

Bonaventuras Leveika gimė 1924 m. spalio 5 d. Šiaulių aps. Skaistgirio vls. Lankaičių k. Klemeno Leveikos ir Viktorijos Jurevičiūtės-Leveikienės šeimoje¹. 1939 m. rugpjūčio 29 d. įstojo mokytis į Joniščio gimnaziją². 1943 m., dar besimokydamas gimnazijoje, įstojo į Lietuvos laisvės armiją (LLA).

1944 m. baigė Joniščio gimnaziją. Sovietų represinėms struktūroms išaiškinus Joniščio gimnazijos LLA organizacijos narius, pasitraukė pas Genio rinktinės partizanus. 1950 m. vasario mėn. paskirtas Prisikėlimo apygardos Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės štabo viršininku.

¹ Lietuvos valstybės istorijos archyvas (LVIA)

² Lietuvos centrinis valstybės archyvas (LCVA)

1998 m. liepos 8 d. B. Leveikai pripažintas kario savanorio statusas, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 1998 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu jam suteiktas kapitono laipsnis (po mirties).

Prisikėlimo apygardos Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės būrių sąskrydis. 1949 m. Pirmoje eilėje iš dešinės klūpo: pirmas – J. Lukšys-Nemunas; antroje eilėje iš dešinės stovi: pirmas – A. Lukšys-Polka, moteris centre – J. Lukšytė. Iš *Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus rinkinių*

JONAS KILČIAUSKAS-MERKURAS, DĖDĖ

1919 02 04–1950 08 19

Jonas Kilčiauskas gimė 1919 m. vasario 4 d. Šiaulių aps. Joniščio vls. Melnių k. Marcijono Kilčiausko ir Marcijonos Bagdonaitės-Kilčiauskienės šeimoje³.

Prasidėjus antrajai sovietų okupacijai slapstėsi nuo mobilizacijos į sovietų armiją. Stribams atvykus jaunuolio suimti, nušovė vieną iš stribų, pabėgo ir tapo partizanu.

Prisikėlimo apygardos Kunigaikščio Žvelgaičio Tautvydo tėvūnijos Klevo būrio vad. 1950 m. vasario mėn. paskirtas Tautvydo tėvūnijos vadu. Pasižymėjo drąsa, sumanumu, pareigingumu, išvalgumu, linksmumu ir draugiškumu.

1998 m. liepos 8 d. J. Kilčiauskui pripažintas kario savanorio statusas, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 1998 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu jam suteiktas vyresniojo leitenanto laipsnis (po mirties).

KAROLIS GALIAUSKAS-MĖNULIS

1911 07 17–1950 08 19

Karolis Galiauskas gimė 1911 m. liepos 17 d. Biržų aps. Žeimelio vls. Jovaišių k. Juozapo Galiausko ir Kunigundos Šalkauskaitės-Galiauskienės šeimoje⁴. 1928–1929 mokslo metais baigė Žeimelio vidurinės mokyklos trijų klasių, 1930–1931 mokslo metais – Joniščio vidurinės mokyklos keturių klasių kursą. 1931 m. Joniščio vidurinės mokyklos pedagogų taryba pripažino K. Galiauską išėjusį visą vidurinės mokyklos kursą ir baigusį Joniščio gimnaziją⁵.

1940 m. vedė Emiliją Petronavičiūtę. 1941 m. šeima susilaukė dukters Dalios. Prasidėjus antrajai sovietų okupacijai buvo mobilizuotas į sovietų armiją. Pasibaigus antrajam pasauliniam karui grįžo į Lietuvą. Gyveno Biržų aps. Pasvalio mstl. ir dirbo banke. Slapstėsi nuo trėmimo. 1948 m. lapkričio mėn. pasitraukė pas partizanus. Prisikėlimo apygardos Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės Tautvydo tėvūnijos štabo viršininkas.

1997 m. lapkričio 26 d. K. Galiauskui pripažintas kario savanorio statusas, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 1998 m. gegužės 13 d. įsakymu jam suteiktas vyresniojo leitenanto laipsnis (po mirties).

ANICETAS LUKŠYS-POLKA, NEVĖŽIS

1927 01 02–1950 08 19

Anicetas Lukšys gimė 1927 m. sausio 2 d. Šiaulių aps. Joniščio vls. Maldenių k. Jono ir Onos Gailiūnytės Lukšų (taip dokumente) šeimoje⁶. Tėvas buvo Lietuvos savanoris. 1940 m. A. Lukšys baigė šešis Joniščio pradžios mokyklos skyrius. Dirbo tėvų ūkyje.

1945 m. tapo Genio rinktinės partizanu. Prisikėlimo apygardos Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės Tautvydo tėvūnijos Bendrojo skyriaus viršininkas.

Tėvas J. Lukšys-Nemunas (g. 1898 m.) 1945 m. kovo mėn. tapo Genio rinktinės partizanu, vėliau – Prisikėlimo apygardos partizanas. Žuvo 1949 m. rugpjūčio 26 d. Joniščio aps. Maldenių (Obelynės) miške.

1998 m. vasario 11 d. Anicetui ir Jonui Lukšiams pripažintas kario savanorio statusas (po mirties).

Tipinio atminimo ženklų ir Lietuvos kario kryžių kompozicija 1950 m. rugpjūčio 19 d. šioje vietoje kautynėse žuvusiems Prisikėlimo apygardos vado pavaduotojui ir Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės vadui K. Mikėnui-Balandžiui, Gegužiui, šios rinktinės štabo viršininkui B. Leveikai-Komarui, Partizano Tautvydo tėvūnijos vadui J. Kilčiauskui-Merkurui, Dėdei, šios tėvūnijos štabo viršininkui K. Galiauskui-Mėnuliui ir Bendrojo skyriaus viršininkui A. Lukšiai-Polkai, Mėnuliui atminti. Bendras kompozicijos ir įrašo ženkle vaizdas. Joniščio r. Joniščio regioninio padalinio Joniščio girininkijos Daunoravos miško 1 kvart. 23 sklypas. Tipinio atminimo ženklų aut. dizaineris R. Navickas. Kompozicija atidengta 2000 m. rugsėjo 6 d. R. Trimonienės nuotr., 2000 m.

³ LVIA

⁴ LVIA

⁵ LCVA

⁶ LVIA